

Od tedna
do tedna

ZAKON, KI POMAGA
DELAVCEM

Dne 24. oktobra bo poteklo
zakon, ki od kar je stopil v veljavno
vremenu zakon za minimalne me-
zde in maksimalni delovni čas,
kot tudi kot zakon za "pošten
delavski standard." Takrat se
je upeljala mezda 25c na uro in
delovni teden kot standar-

dar, ki ga mora upoštevati sles-
arji, delodajalec in deželi, cigar
proizvodi spadajo v meddržavno
pravljivo. Bilo je mnogo vika in
časa, zlasti od strani industri-
alcev in južnih držav, da novi
zakon mnoga podjetja prisili,
da prenehajo z obratom. Histo-
rične napovedi so se seveda iz-
čutale kot navadno strašilo, ki
premlja ustanovitev vsake važ-
nejše socialne reforme.

S potekom prvega leta stopi-
ranje omenjene postave v
drugi stadij, kar pomeni, da se
minimalna mezda za delavce, ki
so doslej prejemali po 25c na
uro, zviša na 30c, delovni teden
se skrči iz 44 ur na 42 ur.
Razpolago sicer ni točnih šte-
lik, koliko delavcev in delavk
imelo korist od tega, ampak
čudni uradniki, ki imajo v ro-
kah izvrševanje zakona, sodijo,
da se tem zviša mezda od 500,-
do 600.000 delavcev, med-
tem ko bo okoli 1.750.000 delav-
cev prikrajšan delovni čas za
ure na teden. Največ bodo
prišli v poštev delavci in delavke
tekstilne industrije.

* * *

Poleg tega bo 175.000 delav-
cev tekstilne industrije zviša-
na minimalna mezda na 32 cen-
in pol na uro. To zvišanje
je bilo odrejeno potom posebne
delodajce vladnega odbora, ki
ma v rokah izvajanje zakona.

predena mezda zvišanja so pri-
poročana tudi za pet drugih ob-
čilnih industrij, od katerih bi
melo korist nadaljnih 277.000
mož v žen, toda administrator

Elmer F. Andrews teh priporo-
čil še ni potrdil.

Vlada ima še vedno poteškoče-
nost izvajevanja zakona za pošte-
vne delavske standarde, kajti iz-
tegovanje od strani delodajal-
cev še ni docela zatrto. Z ozirom
na to je bilo to dni naznanjeno,
da se bo štab uradnikov, ki ima
krbreti za izvajanje zakona,
znotrat povišal. Doslej je bilo
izstrenjen po deželih 114 urad-
nikov, v kratkem pa bo število
nove na 500.

* * *

Vse industrije v deželi, kate-
rije zakon za pošten delav-
ski standard, upoštevajo okrog
12 milijonov oseb. Večji del teh
seveda ni z zakonom ničesar
pridobil, ampak bil je velik ko-
nac naprej za može in žene v
industrijah, ki so od nekdaj do-
skrajnosti izkorisčale svoje de-
lavce. Ko zakon stopi v tretjo
letto, bo najvišja mezda od ure
avtomatično zvišana na 40c, naj-
višji delovni teden pa se skrči
na 40 ur.

SOVJETSKA UNIJA NALE-
TELA NA ODPOR

Dcem so se tri male batiške
države, Estonija, Latvija in Lit-
vanska, brez posebnih protestov
oklonile volji Sovjetske Rusije
ter pristale na važne vojaške

koncesije, pa je Moskva te dni

prijetila na odpor na dveh toč-
kah. Finska še ni sprejela do-
govora, ki ga je zahteval Sta-
tin, in tudi turški zunanjji mini-
ster je zapustil Moskvo, ne da
bi bila podpisana pogodba za
odelovanje v Črnom morju in

Dardanelah. Te dni se vrši kon-
ferenca škandinavskih držav,

Danske, Švedske in Norveške,

na kateri bodo skušale zaščititi

svojo neutralnost v obstoječi

situaciji. Na konferenco bo ape-
lirala za pomoč Finska.

NEPREDEN

VOLUME III.

Cleveland, Ohio, October 18, 1939

This issue in two sections

NUMBER 168

ANGLIJA IN FRANCIJA ODKLANJA- TA HITLERJEV MIR

Mir v Evropi je nemogoč, dokler bo Hitler vladal Nemčiji, izjavlja angleški premier

Anglija in Francija sta pro-
šli teden formalno odklonili
"mir," katerega jima je ponujal
Hitler, pod pogojem, da pri-
zna razkosanje pogažene Pol-
ske. Chamberlain je v govoru
pred angleškim parlamentom
indirektno izjavil, da je s seda-
njem nemško vlado mir nemogoč,
ker skušnje zadnjih let kažejo,
da se na njeno besedo ni zane-
sti.

Z drugimi besedami poveda-
no, Anglija in Francija sta pri-
šli do zaključka, da dokler bo
Hitler vladal Nemčiji, je mir v
Evropi nemogoč. V istem smislu
je dan preje govoril francoski
premier Daladier.

"Vojna do skrajnosti naših mo-
ćic," pravi Chamberlain

Chamberlain je kot odgovor
na Hitlerjevo grožnjo, da bo Eu-
ropa v slučaju, da se njegove
"mirovne ponudbe" ne sprejme,
pahnjena v "kravovo kopel," ka-
kršne zgodovine še ne pomni, iz-
javil, da mora Nemčija izbirati
med definitivnimi garancijami
za trajno evropsko varnost in
med vojno "do skrajnosti naših
moćic."

Celo, ako bi nemški predlog
vseboval sugestije za izravnanje
obstojecih krivic, je dejal angle-
ški premier, "bi bilo še vedno
treba vprašati, s kakšnimi
praktičnimi sredstvi namerava
nemška vlada prepričati svet,
da bo agresija končana in da se
bo dane obljube držalo."

(Dalje na 2. str.)

DOPISI IN POROČILA ČLANSTVA

Društvo Prijatelj, št. 215

Euclid, O. — Članom tega
društva se naznana, da se vr-
šijo društvene seje od sedaj na-
prej vsak četrti petek v mesecu
točno ob 7. uri zvečer v Društ-
venemu domu na Recher Ave.,
Euclid, Ohio. Torej prihodnja
seja se vrši v petek dne 27. ok-
tobra.

Vzrok, da se je premenilo dan
društvene seje od prve nedelje
na četrti petek v mesecu, je, da
se da članstvu prilika, da se bolj redno udeležuje društvenih
sej, kajti dosti članov se je iz-
govarjalo, da jim je nemogoče
priti na sejo ob nedeljah. Torej
upam, da pridejo na sejo sedaj.

John J. Kikol, tajnik.

Skupna društva

Cleveland, O. — Ker bo v so-
boto dne 21. oktobra društvo
Lunder-Adamič praznovalo 30-
letnico svojega obstoja z igro in
plesom v Slov. Nar. Domu, se
seja Skupnih društev ne bo vr-
šila, pač pa se vrši v soboto dne
28. oktobra, to je en teden po-
zneje.

Prosim, da zastopniki in za-
stopnice to upoštevajo in se po-
možtevilo udeležje prireditve
društva Lunder-Adamič, kajti
društvo je eno izmed največ-
jih in najbolj aktivnih pri SSPZ
in društvo kot tako je tudi vedno
sodelovalo pri vsaki akciji za
korist delavskega in progressiv-
nega pokreta v Clevelandu in

Tudi ne pozabiti seje Skupnih
društev v soboto dne 28. oktobra
ob 8. uri zvečer v Slov. Nar. Do-
mu.

John J. Kikol, tajnik.

Koledar prireditev SSPZ

SOBOTA, 21. oktobra — Ples-
na veselica in vinska trgatev
društva št. 239 SSPZ, 200 SNPJ
in 31 JSKJ, BRADDOCK, Pa., v
Litvinski dvorani, 818 Wash-
ington Ave.

SOBOTA, 21. oktobra — Vin-
ska trgatev društva št. 239 SSPZ,
BRADDOCK, Pa., skupno z
lokalnima društvoma SNPJ in
JSKJ, v Litvinski dvorani, 818 Wash-
ington St.

SOBOTA, 21. oktobra — Pro-
slava 30-letnice društva "Lun-
der-Adamič," št. 29, CLEVE-
LAND, O., v auditoriju S. N.
Doma.

NEDELJA, 29. oktobra — Se-
ja federacije društva SSPZ v
vzhodnem Ohio v dvorani sam-
društva "Domovina," BARBER-
TON, Ohio. Začetek ob 10. uri
popoldne. Po seji zabava.

NEDELJA, 29. oktobra — Hal-
loween Party za člane Vrtač št.
160, "Roznik Juniors," CHICA-
GO, Ill., v Bergerjevi dvorani,
2653 So. Lawndale Ave. Zabava
se vrši popoldne.

SOBOTA, 11. novembra — Veselica Federacije društva SSPZ v Kansasu, v YALE, Kan., pričetek ob 2. uri popoldne. Igrala bo nemška godba iz Fron-
tenaca.

SOBOTA, 18. novembra — Na
priredbi društva št. 63, SHE-
BOYGAN, Wis., kaže br. Vrhov-
nik film Slovenije v Fluderni-
kovi dvorani, 833 Indiana Ave.
Po predstavi ples.

SOBOTA, 25. novembra — Domača zabava društva Roznik, CHICAGO, Ill., v dvorani br. Paula Bergerja.

Dodatek k zgodovini dr. Lunder-Adamič

Ko sem pisal zgodovino dru-
štva Lunder-Adamič, sem na-
pravil nekaj pomot. Zapisal sem
med drugim, da je bila pri
razviju zastave tovarišica sestra
pokojnega Rudolfa Lundra, medtem
ko je bila navzoča le
kot gost. Tovarišici sta bili Miss
Josephine Koprivec (sedanja Mrs. Močnik) in Miss Mary
Kunstel (sedanja Mrs. Lovšin).

Oba sta članici društva Lunder-
Adamič od leta 1912. Dalje je
bil izpuščen brat Erazem Gor-
she, kateri je bil izvoljen za
blagajnika leta 1920, ko pa je
meseca septembra zbolel, je nje-
govo mesto zavzel Louis Trbž-
nik.

Te pomote sem odkril potom
opominov. Naj mi oproste vsi
ostali, ako sem še koga izpustil.

Cudno ni, da se tu in tam kak-
ga kozla ustrel, ko človek brska
po zapiskih od toliko let nazaj.

H koncu naj vas še enkrat

povabim, članstvo kakor tudi
občinstvo, da nas posetite v so-
boto večer, 21. oktobra. Samo

igra, katero podaja povečini na-
ši pionirji in pionirke, je vredna.

Prepričan sem, da se že dolgo
niste tako izborni zabavali kot

se boste, ako pridete pogledat

"Vaško Venere."

Začetek točno ob sedmi uri, torej glejte,

da pridete ob času, da dobite sedež

in da kaj ne zamudite. Po igri

ples in prosta zabava do ranega

jutra.

Na svidenje v soboto večer

točno ob 7. uri v Slovenskem

narodnem domu na St. Clair

Ave.

William Candon

Julija Kramžar, tajnica.

(Dalje na 3. str.)

Nemci stopili v akci- jo na zapadu

Kot izgleda, se je vojna na
zapadni fronti pričela zares.

Nemci, videc, da Anglija in
Francija nista pripravljeni spre-
jeti Hitlerjevega "mira," so sto-
bili zadnje dni v akcijo na mor-
ju, v zraku in na kopnem.

Prošle dni sta se vršili dve
konvenciji ameriškega organizi-
ranega delavstva. V San Fran-
cisco, California, so zborovali
delegati Kongresa za industrijsko
organizacijo (CIO), katero

voditi John L. Lewis, medtem ko
se je v Cincinnati, Ohio, vršila
letna konvencija Ameriške delav-
ske federacije (A. F. of L.), kateri

stoji že od leta 1924 na
čelu William Green.

Prošle dni sta se vršili dve
konvenciji ameriškega organizi-
ranega delavstva. V San Fran-
cisco, California, so zborovali
delegati Kongresa za industrijsko
organizacijo (CIO), katero

voditi John L. Lewis, medtem ko
se je v Cincinnati, Ohio, vršila
letna konvencija Ameriške delav-
ske federacije (A. F. of L.), kateri

stoji že od leta 1924 na
čelu William Green.

Prošle dni sta se vršili dve
konvenciji ameriškega organizi-
ranega delavstva. V San Fran-
cisco, California, so zborovali
delegati Kongresa za industrijsko
organizacijo (CIO), katero

voditi John L. Lewis, medtem ko
se je v Cincinnati, Ohio, vršila
letna konvencija Ameriške delav-
ske federacije (A. F. of L.), kateri

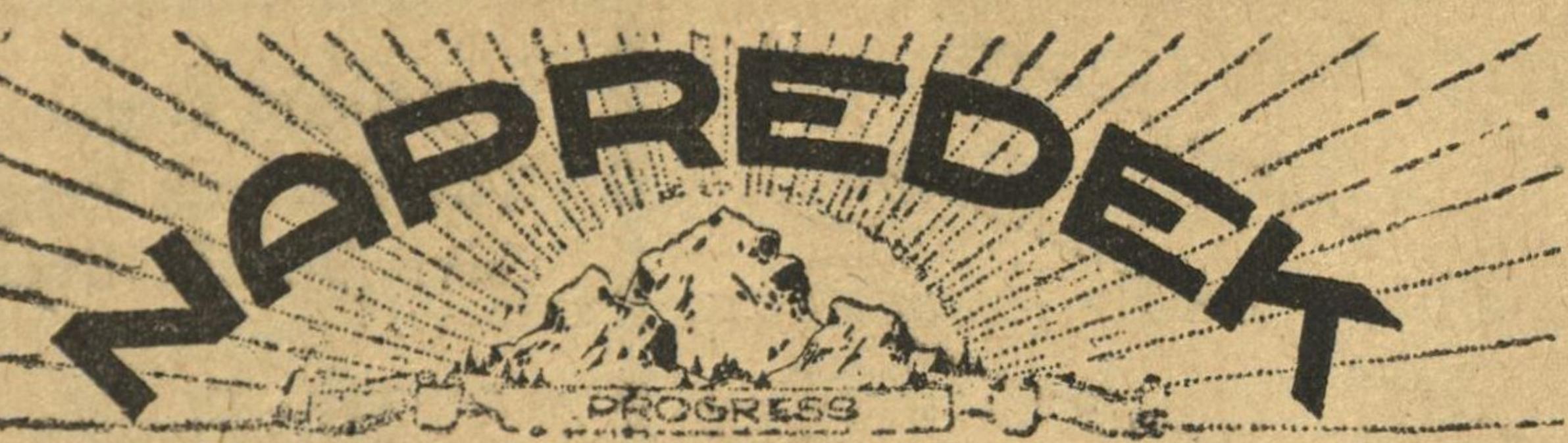
stoji že od leta 1924 na
čelu William Green.

Prošle dni sta se vršili dve
konvenciji ameriškega organizi-
ranega delavstva. V San Fran-
cisco, California, so zborovali
delegati Kongresa za industrijsko
organizacijo (CIO), katero

voditi John L. Lewis, medtem ko
se je v Cincinnati, Ohio, vršila
letna konvencija Ameriške delav-
ske federacije (A. F. of L.), kateri

stoji že od leta 1924 na
čelu William Green.

Prošle dni sta se vršili dve
konvenciji ameriškega organizi-
ranega delavstva. V San Fran-
cisco, California, so zborovali
delegati Kongresa za industrijsko
organizacijo (CIO

NAPREDEK
LASILO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI-
SELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasom: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva
Naročnina za člane 75c letno; za nedelno \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS
OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES-
SIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.78 per year — nonmembers \$1.50
foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 35c net for societies

NAPREDEK Naslov uredništva in upravnosti:
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.
Telephone: HEnderson 5311

VOLUME III. 104 NUMBER 168

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

Ob jubileju 30-letnice društva Lunder-Adamič

KRIST STOKEL
predsednik dr. Lunder-Adamič

Ni moj namen, se spuščati v življenju slovenske metropole podrobnosti zgodovine društva Lunder-Adamič, št. 20 SSPZ, kajti to sta že v polni meri izvršila br. Candon in br. Truger kot ustanovitelja društva. Vendar si pa štejem v čast, da morem kot večletni predsednik še posebej opozoriti javnost na jubilejno slavnost, z apelom, da si gotovo rezervirate večer 21. oktobra za ta izredni dogodek.

Dvomim, da je katero slovensko društvo v Ameriki, ki bi imelo toliko zaslug na prosvetnem in gospodarskem polju kot ravno društvo Lunder-Adamič. Vselej, kadarkoli je prišel klic za pomoč za kako napredno stvar, se je velikodušno odzvalo ter storilo več kot svoj delež, bodisi v gmotnem ali moralnem oziru. Kot dete je bilo prvo med naprednimi skupinami, ki je resno gojilo dramatiko ter tem položilo temelj dramatički v Clevelandu, metropoli slovenstva v Ameriki. Posledica tega je, da imamo dramsko društvo Ivan Cankar, ki ni poznano samo v Clevelandu, temveč širom Amerike in celo v stari domovini. Razume se, da jih je sedaj med člani društva Lunder-Adamič več, ki so agilni člani in sotrudniki dramskega društva Ivan Cankar.

Povsem na mestu je bil torej sklep društva Lunder-Adamič, da ob svoji 30-letnici zopet obudi lepe spomine iz preteklosti na ta način, da ob tej priliki postavi na oder dramsko predstavo — sijajno komedijo "Vaška Venera." In značilno in podudarka je vredno dejstvo, da jubilejno predstavo režira Fr. Česen, eden izmed ustanoviteljev društva, njegov prvi zapisnikar, igralec pri njegovih prvi predstavah in poznejši doletni aktivni član dramskega društva Ivan Cankar. V igri nastopi več članov in članic, ki so si tekom let vsi stekli zasluge pri gojitvi slovenske drame v Ameriki — br. Anton Eppich, sestra Nežika Kalan, sestra Josephine Močnik in sestra Jenne Dagarin. In omembe vredno je dejstvo, da ima vidilno žensko vlogo v "Vaški Veneri" Miss Olga Marn, hčerka nekdanjega igralca pri Lunder-Adamiču in večletnega predsednika društva, br. John Marna, dočim nastopi v drugi važni vlogi Milan Medvešek, sin našega doletnega člana br. Ludvika Medveške. Tako bosta v tej jubilejni predstavi zastopana oba rodu ter si takoreč drug drugemu podajala roke.

Jubilejna predstava bo torej v vseh ozirih simbolično predstila odlično vlogo, katero je društvo Lunder-Adamič igralo

Adamč danes ponosa z bolniškim skladom v vsoti \$13,000.00, ki je investirana največ pri članih društva.

Člani, članice in prijatelji! Dan 21. oktobra si rezervirajte, da bomo v čim večjem številu in prazničnem razpoloženju skupno proslavili jubilej 30-letnice društva Lunder-Adamič. Za ta praznik se je določila sobota, da

ne bo nikogar motila misel na prihodnji dan. Pridite v dvorano ob 7. uri zvečer, kajti zastor se bo dvignil točno ob določenem času. Po završitvi programa bo prosta zabava in ples do 2. ure zjutraj. Vstopnina k programu in zabavi je samo 25c. Vam kličem: Na svidenje v soboto zvečer na proslavi 30-letnice društva Lunder-Adamič!

Tedenski pomenki

A. ZAITZ

NA OLIMPIJADI V INDIANA-
POLISU

Vselej, kadar moram prenovečevati kje zunaj od doma, glejam za kabino ob cesti. V nobenem hotelu ali privatni hiši, vsaj v poletnem času, ne najdem tiste zadovoljnosti s stanovanjem kakor v mali kabini kje zunaj na deželi. Prav ob predmetju Indianapolsa ob cesti štev. 40 je cel roj, skoraj malo mesto takih kabin v prijaznem vrtu, za katere mi je povedal soodbornik Rudy Lisch, kateri je s svojo soprogo tam taboril že par dni prej. Od tam sva se z Lischem vozila na seje v Slovenski Narodni Dom, kateri se mi je videl veliko lepsi in večji pred 11 leti, ko se je tam vrnila naša konvencija. Kadar se gospodar meni o novi hiši, pač ne krbi več za staro. Nekaj takega bo najbrž tam, kjer se že dalj časa pripravlja za novo poslopje.

Zapisnik vam je povedal o poteku seje. K njemu imam priponmitti samo to, da smo prosti čas med odmorom porabili za debatiranje glede Evrope, v kateri je vrelo tiste dni ter iskali radio prejemnikov, da bi zvedeli zadnje novice. V petek, ko je Hitler vdrl na Poljsko, smo postali še bolj nestrpni ter čakali poročila, kedaj izvršita svojo obveznost napram Poljski Anglijai in Francijo. Poročila pa so bila skoraj enaka ponavljajoča, da bosta Anglia in Francija vsak čas napovedali vojno, a jo le nista do nedelje zjutraj. "Sedaj verjamem, da bo vojna," je rekel Vatro Grill v soboto.

"Cital sem sinoči Chamberlainov govor v parlamentu, katerega smatram kakor del vojne napovedi." "A zakaj se obirajo in odlasa?" sem ugovarjal. "Ali čakajo, da bo Hitler Poljsko zasedel in bodo potem rekli da je že prepozno?" Cela stvar se mi je videla sumljiva. Tisti, kateri neprestano grozi, da bo udaril, navadno ne udari. Udari pa rad oni, ki ne bo dosti grozil, temveč ti jo bo kar na tistem

pripeljal. Radi tega nisem mogel verjeti čisto do zadnjega, da nedelje zjutraj, da bosta Anglia in Francija svojo oblubo izpolnila. Pa sta jo. Zgodaj zjutraj, ko sem zlezel iz kabine ter odprl radio v kari, sem slišal zadnje stavke besed napovedi vojne po Chamberlainu Nemčiji. Zunaj se je pojavil kričec fant z kupom časopisov. "Extra — Extra!" je kričal in poviral pravkar tiskani list, ki je oznanjeval, da je Angleška napovedala vojno. Vsuli so se turisti iz kabin. Vojna se ne napove vsaki dan, zato ni nihče hotel zamuditi, da bi ne čital prvesti. Fantu je zmanjkalo listov, predno je postregel vsem nasim stanovalcem.

Odgložiti moram za trenutek vojno, kajti mi nismo prišli v Indianapolis, pričakovat vojne napovedi, temveč na našo slavnost, redno letno olimpijado, katera se je vrnila tam tiste dni. V soboto so pričeli prihajati gostje od zunaj, nekaj jih je celo prišlo že v petek zvečer. Dopoldne smo si s Pucelnovi iz Clevelandu ogledali Speedway, avto dirkališče, kjer se vrši vsako leto velika avtovna dirka.

Popoldne smo šli s Putzovimi iz Chicage na igrišče opazovat

baseball igro med Vrtčevimi "timi." Zvečer smo šli k Sv. Trojici, kjer se je v prostorih pod tem imenom vršil veliki pes. Vrhni prostori so bili natrpani mladine, v spodnjih prostorih smo staknili skupaj nekaj miz, kjer je posedel cel naš štab ter še nekaj drugih. Nasproti naše mize je stal piano, kateri je privabil neko clevelandško dekle, ki je pričela igrati. Kmalu se je okrog nje nabrala cela gruča pevcev, ki so poskušali svoje glasove. Pridružili smo se jim še misterični vsak po svoje. Ko sem se potem pozno v noč s soprogo vračal domov, sem videl naše fante, kako so se držali skupaj in peli kakor na vasi. Naj ve Indianapolis, so si najbrž mislili, kedaj je imela Olimpijado tukaj SSPZ.

baseball igro med Vrtčevimi "timi."

da imajo člane in društva v Kansasu." "Ne samo v Kansasu," me je okrajilo, "imamo jih v Montani, Coloradi, Alabami, Washingtonu, Oregonu, po celih Ameriki, da, celo v Indiji." "Vidiš," se je ponovno pozabil pogledati, kako sta končala bitko "tima" clevelandskih dekle.

V nedeljo popoldne smo bili na pikniku precej daleč ven iz mesta ter se srečali z mnogimi našimi zvezarji. V pondeljek dopoldne je bila zaključena balincanska tekma, popoldne pa

da imamo člane in društva v Indiji, se nisem zlagal. V Bombay, Indiji, živi članica naše Zvezze, Margaret Jurca, soproga mladega Jurca iz Detroita. Ta zanimivi pogovor me je zamotil, da sem pogabil pogledati, kako sta končala bitko "tima" clevelandskih dekle.

V nedeljo popoldne smo bili na pikniku precej daleč ven iz mesta ter se srečali z mnogimi našimi zvezarji. V pondeljek dopoldne je bila zaključena balincanska tekma, popoldne pa

se vedrila proti domu. Imao je smrtni greh, ako "Pred poroko" zamudim. In nič se ne kesam. Imel sem tri ure izbrana užitka, za kar gre vse za hvala mojem prekrizanem slučaju. Le društvo, ki še je zadostne moči, zamordi na oder tako dolgo komedijo. In teh moči Verovški manjka, ako upoštevamo mojstrosko igranje, ki so ga podala Steblaj, Yeraj-Slatetova, Dolinar, F. Slejko in drugi. Opazil sem tudi, da ima Peter Šter zelo krasne "krače." Udeležba je bila zelo lepa, kar bi želeli imeti tudi v Chicago ob podobnih slučajih.

Kadar sem v Clevelandu, običajno tudi Lojzeta Kulovca, se pečlari na Hecker ulici. Letos sem ga pa našel v veselju družbi Johna Turka in družine na štiriindesetih, ki sem moral pokazati slike iz dolenjskih "Benetk" za časa povodnje zadnjega junija. Slike sem dobil od Avgusta Kollander, ki se je mudil okrog Kostanjevico, svojih poslik in s Zvezinimi filmi. Lojzeta sem hotel obiskati tudi v njegovem "hotelu," toda ker je po "nesreči" dobil delo mi je bila prilika odvzetna. Pa drugič. Do tedaj upam, da se nauči vsaj toliko "plozati," kolikor klevelandški kramarji rib. Kar so slednji "plozajo," je pa se da druga storija.

Tako sem v Minnesota nameščan počitnice prebil v Clevelandu.

MINNESOTA V CLEVELANDU...

MIRKO G. KUHEL

Kakor že mnogo let, tako sem se tudi letos namenil obiskati severno Minnesota tekom počitnic. In kakor desetkrat poprej, tako sem tudi letos prebil svoje počitnice v Clevelandu. Tudi za tak posel mora biti večja oseba. Vsako nedeljo popoldne tu kegljajo teami Skupnih društev SSPZ, ki so ustanovila svojo ligo že lanskog leta. Krist Stokel je podiral kegle kot za stavo, medtem ko je bil William Candon parkrat zadovoljen tudi s "grabnom." V ligi so zastopana sledča družta: St. 20, 120, 198, 204 in menda tudi 215. Spartanci in Utopijci imajo poleg moških tudi ženske teame. Ančka Opeko je dejala, da je skupaj 12 teamov SSPZ kegljalo 1. oktobra.

Tudi jaz bi rad par krogel vrgel v "graben," pa ni bilo prilike, vsled česar sva z Johnom Bohincem zglihalo za par kroglice pive za baro. Pridružil se je krogu še Vinko Coff, tajnik Domina, in do malega smo bodočnost Doma rešili. Pametnejšega koraka delničarji ne bi mogli storiti, kot so s prizidkom. To rečem iz več razlogov. Brez keglej ni imel Dom nikake atrakcije za mladino (razen bare in plesne dvorave), medtem ko so starejše vabili balincarski prostori na prostem. V slabem vremenu in pozimi o balincanjtu ni bilo govora, vsled česar je bil edini vir dohodka doma avtorij, sobe za seje, točilnica ter najemnina od trgovine in zdravniških uradov. Prizidek je pričel mladino in starejše, ki so do sedaj iskali razvedrila in zavade v drugih prostorih. Delavski dom je resnično postal zbirališče našega naroda v Collinwoodu, in to ne glede na letne čase, vreme ali druge ovire. Mladini ni potreba več drugod iskitati zavade in denar lahko potroši "doma." S tem se je zvišal tudi promet v točilnici in obenem je dobio par rojakov stalno delo. Ker je kegljanje v Ameriki stalni šport, bodo tudi dohodki stalni. In to se menda delničarji iskali. Obilo sreče!

Radovnost me je najprej gnala v Slovenski delavski dom na Waterloo Road, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franciji namesto pri balini. Zgubili smo seveda drugač ni nihče pričakoval. In če vam poleg svoje raztresnosti povem še, da od lanskega leta, ko sem tudi balinal v Bridgeville, nisem imel kroglige v roki, da se je slišalo ven, bi morda jaz že se kako balinal. Tako pa sem imel misli na Poljskem, Nemčiji in Franc

Slovenska Svobodomiselna Podpora Zveza

USTANOVljENA 1908

INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL.
Telefon: PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 716 E. 99 St., Cleveland, O.
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomožni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHUL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško poslujočih in mladinskih društev, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNİ ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, O.
JOSEPH H. GRILLS, Box 69, Moon Run, Pa.
JOHN MAREN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNIK GLASILA:
VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
GLAVNI ZDRAVNIK:
DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

DOPISI IN POREČILA ČLANSTVA

(Dalje s 1. str.)

Vaška Venera v S. N. D.

Cleveland, O. — Za proslavo 30-letnice aktivnega delovanja, si je društvo "Lunder-Adamič" štev. 20, SSPZ izbral imenito igro, kmečko burko v treh dejanjih "Vaško Venero", za slavno predstavo, katero je spisal H. Hunkel in populoma srečno prestavil iz tujega v slovenski vrt odlični ljubljanski dramski igralec Ivan Cesar.

Igra predstavlja praznovanje 30-letnice obstanka neke slovenske vasi. Ob tej priliki in slovesnosti so si v starem kraju priredili svojevrstno "žegnanje" ali praznovanje. V zvezi s tem so iskali in našli najlepše dekle dotične vasi, ki naj bi šla kot taka v parado, predstavljaljoča cvet deklet. Neki umetnik je trdil, da je Tičkova Majda lepa kot Venera (Miss Olga Marn) in da mora nastopiti v slavnostni vaški procesiji. Tudi Čičigoj se na moč trudi in doseže, da odide Majde v parado. Razumljivo, on je imel pri tem sebične namene, kateri so pa za njega temeljito izpodleteli. Kakšna in kje bo ta parada, morate priti na predstavo, da vidite.

Matevžek Tiček, posestnik in meščan (Frank Česen), je za to proslavo imenovan po župana za glavnega govornika. To bo slavni govor, kakoršega še niste slišali v Ameriki; prekaša vse palitične aspirante. Saj sam pravi: "Si moreš misliti? — jaz in govor, ko vse leto ne smem z jezikom migniti!" Pa to še ni vse. Tiček zna, oziroma merata, ko mu tako ukaže žena Cecilija, štruklje delati. In to bo izvršil pred očmi vseh posestnikov, kako, boste že videli. Br. Fr. Česen nastopi v tej igri prvič, odkar se je vrnil iz Detroita, Mich. zopet v Cleveland.

Cecilija Tiček (Mrs. Josephine Močnik), bogme, to vam je gospodinja; pa kaj gospodinja, gospodar je, meščar in kaj še vse. Matevžka ima čisto podpalcem. Kljub temu da je "master mind", pa vendar nasede visokodonečim besedam Pankracija Čičigaja in mu obljubi svojo hčer Majdo v zakon. Račune delati brez krčmarja pa ne drži in tudi v tem slučaju se je zadeva obrnila povsem drugače, kot je pa Cecilija pričakovala.

Pankracij Čičigaj (Anton Epich), dovolite da vam ga pred-

stavim, alaboner, to je konjski prekupec in lastnik najlepših dirkalnih konj, posestnik v Kramovem štev. 13; predsednik društva za revo plemenskih žrebcev; član društva za pobijanje krize itd. itd. No ja, on je takoreč duša te velike vaške slavnosti, manager Majdi in inspirator Matevžku za njegov slavnostni govor. Ampak vaška slavnost se je za njega iztekel neprizakovano popolnoma drugače, kot si je pa mož zamislil. Kako, morate videti sami.

Brunčev Polde (Milan Medvešek), hlapec pri županovih in začasni hlapec pri Tičkovih, je pravi vzgled tipičnega slovenskega fanta. Pošten, priden in veselega značaja je; ampak, kdo mu je mati in kdo je njegov oče? To je pa velika tajnost, ki se bo razkrila šele tekom predstave. Presenečenje za vse.

Filomena Čičigoj, v dova, (Mrs. Nežka Kalan), bo pomaga razvrljati velike tajnosti in bo pripomogla rešiti v zadovoljstvo prizadetih perečo situacijo in srečen konec žegnanja.

Špela, Tičkova dekla (gdje. Jennie Dagarin), je prava prisopoda slovenske kmetske dekle. V vseh zapletljajih je na mestu in reši svojo naloge kot treba. Tudi možila bi se, če bi pravi prišel.

O vseh navedenih karakterjih te zanimive in skrajno smerne kmetske burke, ki jih bodo predstavljalci navedeni, naši poznani igralci, se boste do solz nasmejali. Ker je to prva slovenska igra v tej sezoni na odrvu S. N. Doma na St. Clair Ave., vabimo cenjeno občinstvo, prijatelje slovenske drame, iz širšega Clevelanda, da nas poseti in se razveselite v naši družbi.

Igra s programom se vrši v soboto 21. oktobra, pričetek točno ob 7. uri zvečer, (in to zares), po igri se vrši ples v avditoriju do 1. ure zjutraj. Za ples igra Johnny Pecon orkester. Vrata v dvorano bodo odprta že ob 6. uri zvečer. V prisvidku se bo servirala okusna večerja, prigrizek, in vsakovrstne trde in mehke pijače. Vstopnina je k vsemu skupaj samo 25 centov. Zato, le pridite vse, deležni boste iskrene in obilne zavade. Na svidenje!

Erazem Gorske.

Spomini 27-letnega člana dr. Lunder-Adamič ob njej 30-letnici

Bilo je pred 27 leti, ko sem slišal in tudi čital — v Glasu Svobode, če se ne motim — da se je ustanovalo društvo z imenom dveh narodnih mučenikov, Lundra in Adamiča. Stanoval sem takrat pri družini Ulepich na Marble Ave. v Newburghu. Znano mi je bilo tudi, kako sta Lunder in Adamič storila nasilno in nesrečno smrt. Pristovoval sem tudi prvi predstavi igre "Krvava noč v Ljubljani." Vse

to sem videl in čital, in to me je prgnalo, da sem brez vsakega prigovarjanja zaželet pristopiti k temu pomembljivemu društву.

Poizvedel sem za tajnika tega društva. Bil je to sedaj že pokojni Ignac Smuk. Njemu sem povedal, da želim pristopiti k društvu Lunder-Adamič. In še prav dobro se spominjam, kako je bil Nace tega vesel. Moreno se je razkoračil in vlekel cigaro, me vprašal to in ono, potem pa me potrapil po ramu. In šla sva k zdravniku, pa se nekdo drugi je bil, že član, da me je predlagal na seji. To se je zgodilo takoj prihodnjem nedeljo. Tako sem ves ponosen postal član tega pomenljivega društva. In še danes z nekakim ponosom izgovarjam njegovo ime.

Ta ponos izhaja iz občutka, da je to društvo ena sama družina, kar je pač vzrok, da se ne morem ne jaz pa tudi marsikater drug star član ločiti od njega. Nočemo prestopnega lista k drugemu bližnjemu društvu; nočemo prestopiti. Hočemo ostati pri temu, kjer smo pristopili, kot stare korenine. In včina smo še danes kot bratje. Ako smo se na seji kdaj kaj sporekli, smo kmalu vse pozabili in spet bili društveni bratje. Oh, kako dobro se še spominjam, kako sem iz srca agitiral za novo članstvo, posebno pred 15 leti. In srečnega sem se štel, kadar sem pripeljal novega člena k temu društvu. Pisal sem veliko, posebno v onih letih, ko sem potoval, zraven drugega tudi k Glas Svobode kot njega potovnemu zastopnik. Ta list je bil dolgo let glasilo SSPZ. V dopisih s svojega potovanja sem vedno pozdravljal članstvo tega društva ter tako tudi pismeno zanj in za SSPZ agitiral.

Močno se tudi spominjam, kako smo vsi člani in članice delali na naših društvenih prireditvah, posebno pa pri mnogoštevilnih igrah, ki jih je društvo v prejšnjih letih predstavljalo. Da, mnogo in različnih iger, burk, veseloiger smo oziroma je to društvo podalo. Tuji se spominjam, kako smo se trudili s kulisami, ki smo jih vse križem prenašali po tistih nekdanjih starih dvoranah, rajnki Birkovi, Knausovi in Grdinovi. Tudi moja malenkost je nekajkrat igrala nekatere male vloge.

Spominjam se še prav dobro, kako je bilo pri igri Lepa Vida. Nastopil sem dobro in odgovarjal kot je bilo treba, kar naenkrat pa sem se nekam zamislil in popolnoma pozabil na vlogo in njeno besedilo. Ves v zadregi sem znil: "To je vse, kar je." Sreča le, da se je to dogodilo na koncu igre, ko smo skoraj vsi skupaj nastopili. Prejel sem zato samo milostno kritiko!

Ko se je ustanovalo dramsko društvo Ivan Cankar, je društvo Lunder-Adamič prodalo oziroma prepustilo vse kulise, knjige in kostume temu društvu, ki danes, po dvajsetih letih aktivnosti, še vedno obstoji. Navzoč sem bil tudi na prvi, ustanovni seji dramskega društva Ivan Cankar.

Kar se jaz morem spominjam, so bili najbolj delavní pri dramatični sledi: Frank Kováčič, rajnki Louis Oražem in Ignac Smuk, John Marn, malo pozneje njegova žena Mary, njeni starši Jakob Švigel in njegova žena Mrs. Švigel, Frank Trebec in njegova rajnka žena Mary, Frank Somrak, prav sprvega Rud. Perdan, Frank Česen, Aug. Grobeljšek, Frank Jelerič, sestri Jelušič in Razinger. Tu zapušča tri odrasle hčere. V SSPZ je pristopil leta 1915 k društ. štev. 137 v West Field, Pa., umrl pa je kot član štev. 89, Sygan, Pa.

ZUDER (CUDAR) JOSEPH, rojen leta 1877 v Trenti, v Tolminskem okraju na Primorskem, umrl 3. oktobra, t. l., vsled zlomljene hrbitnice, poškodbe, ki jo je zadobil v rovu teden poprej. Pokojni je bil tu ozeten. Pristopil je v društvo štev. 8 SSPZ, Walsenburg, Colorado, meseca decembra, 1908.

vsoti več kot \$10,000. V tem Domu, kjer to društvo zboruje, odkar so se odprla njihova vrata pa do danes. Pomagamo, da v vsaki potrebi in pri vsaki priliki, podpiramo vse, kar je dobrega, z denarjem in delavnimi močmi. Tudi svojemu članstvu je pomagalo društvo mnogo, mnogo. Podprlo je boj Tom Mooneyja, se zavzemalo za Sacco in Vanzettija. V tem S. N. Domu, kjer je na stotine in stotine članov in članic delničarjev in delničark.

Bratje in sestre! Ali niste tudi vi ponosni na tako društvo, ki je bilo na delu vsepovsod, ki je koristilo in pomagalo celo našeljini, drugim po Ameriki in tudi v starci domovini? S tisoči pomagalo v obliku različnih oglasov v programske knjižnici, koledarjih, darovalo za polplavljence, razne pogorelice, sirote in različne siromake. Ko pomislim na vse to, je gotovo nas vseh članov in članic sveta in bratska dolžnost, da pride na 30-letnico brez godnjanja in slabе volje. Z radostjo v srcu sberimo skupaj kot ena velika družina, da se pri pozabljenju naših vsakdanjih nadlog in britosti malo pomemimo in pove selimo med seboj, kajti 30-letnico niso vsaki dan.

Tudi druga naša bratska in sestrinska društva SSPZ, tudi vas prav prijazno vabim. Saj veste, da društvo Lunder-Adamič je v našeljini in skoraj tudi pri celi SSPZ kot zvezda vodnica, po velikosti in starosti. Da, da trdno upam in upamo, da boste prišli vse. Pa prav nič se ne bo ste kesali.

Kaj pa ostalo občinstvo v Clevelandu in okolici, kakor tudi članstvo drugih organizacij? Vsi pridite na 21. oktobra zvečer. Zakaj ne bi bili tudi vi z namenami veseli? Vrata dvorane se odpravijo ob 6. uri in igra se prične prav točno ob 7. uri. (Pomnite — točno ob 7. uri; nobenega čakanja, ker čas je kratek.) Po igri ples in prostga zabava do 2. ure zjutraj. In več — za jesti oziroma večerjo in tudi za grlo zaliti, bo vse sigurno pripravljeno.

Anton Jankovich

Pokojni člani

PUNTAR PAULINA, rojena leta 1889 v Reichenburgu, v Sloveniji, umrla dne 27. septembra, t. l., v Tire Hill, Penna., kot članica društva štev. 200 SSPZ, v katerega je pristopila pred 9 leti. Tu zapušča soprogajo Jakoba in odrasle otroke.

BERNIK FRANK, rojen leta 1876 v vasi Turško čelo, občina St. Vid nad Ljubljano, v Sloveniji, umrl 12. septembra, t. l., v Aurora, Minn., za rakom na želodcu. Tu zapušča odrasle otroke in soprogajo. Bil je član društva štev. 126 SSPZ od leta 1910.

BARILAR ANTON, rojen leta 1886 v Krapini na Spodnjem Stajerskem, v Jugoslaviji, umrl v Pittsburghu, Pa., dne 3. oktobra, t. l. Bil je tu oženjen in član društva štev. 126 SSPZ od leta 1923.

KLEMENČIČ FRANK, rojen leta 1886 v Žirovskem vrhu, občina Trata, okraj Kranj, v Sloveniji, umrl dne 7. oktobra, t. l., v Syganu, Pa., vsled poškodb, ki je bil povozen od avtomobila. Tu zapušča tri odrasle hčere. V SSPZ je pristopil leta 1915 k društ. štev. 137 v West Field, Pa., umrl pa je kot član štev. 89, Sygan, Pa.

ZUDER (CUDAR) JOSEPH, rojen leta 1877 v Trenti, v Tolminskem okraju na Primorskem, umrl 3. oktobra, t. l., vsled zlomljene hrbitnice, poškodbe, ki jo je zadobil v rovu teden poprej. Pokojni je bil tu ozeten. Pristopil je v društvo štev. 8 SSPZ, Walsenburg, Colorado, meseca decembra, 1908.

Velika izbira spodnje in vrhne obleke za dečke in deklice po primerno nizki ceni. Lepa izbira oblej (kovtrov), plaht, rjuh, oblačil, brisač in namiznih prtotv.

Torej kadar rabite za sebe ali za dom, ne pozabite na domačega trgovca, ki se vedno potruditi, da vam dobro in pošteno postreže.

Kingsters

White Valley, Pa. — Well, folks, here I am to give you another and tell you a little about our Vrtec.

Our Vrtec has been increasing very rapidly. We have three new members. They are Robert Arendas, Mary Louise Primozic, and Lillian Theodore. I hope this keeps up. Our Vrtec will soon be running over with new members.

I received a letter from Mary Klerisher from Pierce, West Virginia. All you other members who read my article in the Aug. edition, send me some recipes. I'll be very glad if I get letters from other members.

Here is a recipe and I hope you try it.

Pumpkin Pie

3 cups pumpkin
2 cups milk
1 cup sugar
1 teaspoon salt
3 tablespoons cornstarch
2 eggs
1/4 teaspoon cinnamon
pinch of cloves
Bake in moderate oven until

DAWN PATROL

(Continued from Vrtec Section)

en. I was lucky and won one of them. Another thing I must not forget to mention—the donations—thus far were contributed by our grocer Mrs. Josephine Samson and Mrs. Julia Pecnik, one of the supervisors, cash donation by the supreme office, local 211 SSPZ and Michael Vrhovnik. Many thanks to all of you. Hoping some day our Vrtec will be the outstanding Vrtec unit in the SSPZ.

A committee of Vrtec members and the supervisors were elected for the campaign for our quota of 26 new members. It is going to be hard work to get them, but we are not going to give up because we sure want to be represented at the SSPZ Juvenile Cultural Festival in Cleveland in May, 1940. That's all for today, and more power to all Vrtec members of the SSPZ.

Richard Klancer,
Vrtec 148crust is a light brown.
Helen Mladenich,
Sec'y Vrtec 103**Question Box****Answers**

Continued from page 4
bers and contestants (who don't have one).

19. We mean a great stage show performed in by talented Vrtec members from many states, and supervised and managed by a committee of adult persons appointed or elected by the United Lodges of Cleveland.

DO YOU KNOW THAT -
SSPZ Has Nine Modern Plans of Life Insurance for Adults and Juveniles?

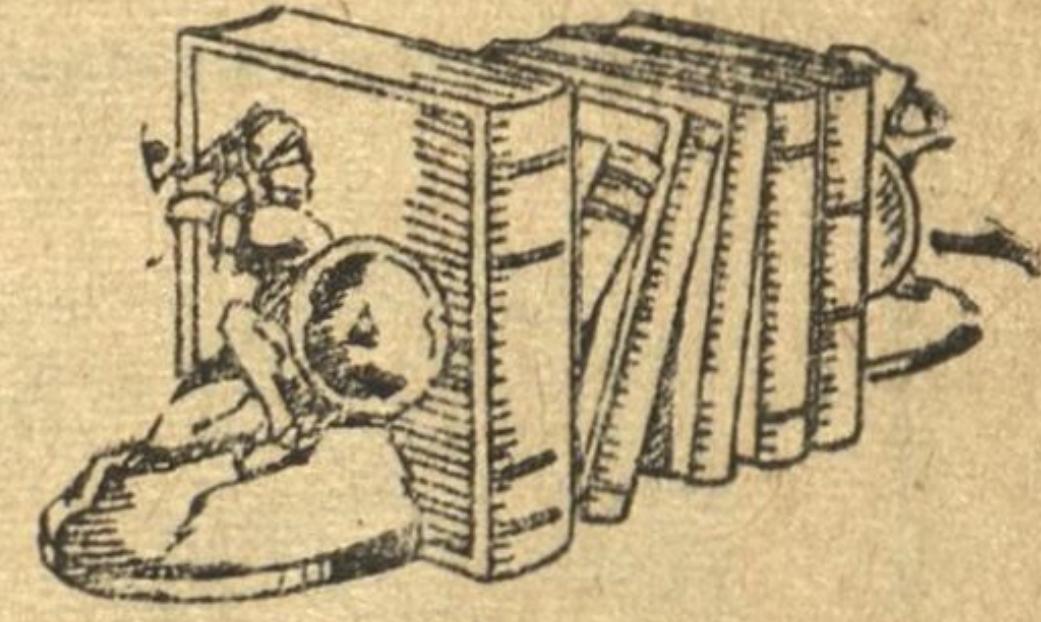
"NAPREDEK"

PROGRESS

"NAPREDEK"

Fraternality in Action

The SSPZ paid to its members \$4,000,000 in benefits since organization.

» FROM THE DIRECTOR'S DESK «

JUVENILE FESTIVAL CAMPAIGN NOTES

We are again appealing to you, the Adult members of our Society, to give your services freely to the very important task of building up the membership and activity of the Juvenile Department. We are fully aware that most of you realize the significance of youth and their interests to the well being of the Society, and for that reason we are directing this appeal for action straight to you.

Every SSPZ community has one or more juveniles who would like nothing better than to win a FREE TRIP to the First National Cultural Festival, which will be staged as a Pre-Convention celebration in Cleveland next May. Your Lodge has nearly three whole months in which to reach the campaign goal. Surely, in that period of time, you and your many friends, together, can enroll the required number of new members and send some deserving boy or girl, or both, to this outstanding cultural event.

A great stage show performed in by the best qualified Juvenile talent in the SSPZ, an interesting sightseeing excursion, and a wonderful opportunity to meet and make friends with other active and progressively inclined members, exchange ideas, autographs, etc... That's what this FREE TRIP will mean to every winning contestant! Each one will be a "Guest Representative" with a front row seat in the spacious auditorium of the Slovene National Home on St. Clair Avenue. This will not be a convention, but purely a good-time, educational and cultural trip intended to spread a finer spirit of fraternalism among our young members! Isn't there someone in your community, in your Vrtec, you'd like to send to the Festival? Certainly, there is!

From Gowanda, New York, writes Sister Rose Matekovich, Administratrix of the DAWN PATROL VRTEC: "We're going to try not only to send at least one member to the Juvenile Cultural Festival, but we're going to be the first Vrtec to qualify a contestant as a winner by sending in the applications for 25 new members!" — Her husband John Matekovich, who is Secretary of the Senior Lodge in Gowanda, made practically the statement in a very enthusiastic article a short time ago... There's a real challenge and one that carries the real spirit of the SSPZ! What Vrtec will be the first to qualify its contestant as a winner? Will it be Gowanda's DAWN PATROL, or some other active unit little herd from, heretofor?

Brother Matthew Debevec, Administrator of the Spartan Juniors (Cleveland), states in his very "Peppy" letter, "We're going to do our darndest to have at least one official representative at the Festival!"... And in my conversations with Dorothy Paynic (Incidentally, the Paynic is a 100% SSPZ family with all nine members in goodstanding and highly insured) and Josephine Jercinovich at Madison, Illinois, on my recent visit there, I was told with much assurance that Lodge No. 28 and its Active Vrtec would most likely be among those represented at the Festival next year... And in his "Napredok" article, which appeared in print two weeks ago...

Brother Victor Zupancic, the "Key-man" of the Rovnik Juniors of Chicago, made some very encouraging statements about what could be done in the campaign, and when I'm down at Berger's Hall to do a little "Hallowe'en Party-ing", on the afternoon and evening of October 29th, I'm going to do some investigating and encouraging of my own... You bet I will!

Question Box Answers

1. The First SSPZ National Juvenile Cultural Festival will be staged, as a Pre-Convention Celebration, in May 1940, in the Slovene National Home, St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

2. Three months, beginning with October 1 and ending December 31, 1939.

3. Because winning contestants will be "Guest Representatives" at the National Festival.

4. Any goodstanding member of the Juvenile Department.

5. A free trip to the Festival and \$2.00 per day while traveling to and from Cleveland and a day's stay there.

6. Only one new member is necessary.

7. Fifteen (15) in Ohio and twenty-five (25) in all other states.

8. It does not. Full credit shall be given him for all new members enrolled in his name.

9. The only date recognized as an entry limit is December 31, 1939.

10. They do not. Full credit shall be given the contestant whether they are admitted into his or some neighboring Vrtec.

11. No such transfers shall be permitted.

Continued on page 3

Danica News

By E. M. Q.

At our last meeting held on Oct. 1, the members of the Danica, Lodge 22 in Indianapolis suggested that we organize a women's bowling team. With the kind assistance of sister Sophie Golob I went out and asked all women members if they were at all interested in this new venture. I was surprised to see so many interested and willing to do their part. We also proposed six new members at our meeting all of which will be bowlers. We have fifteen women bowlers to begin with and I don't mind saying that we will give some stiff competition should we be able to go to the Bowling Tournament next year. We, the English-speaking members of the Danica, the "parent" lodge of the SSPZ, are proud to belong to such an organization and we promise you that in the future you will hear more about us and know what the members of the Danica are doing to become more progressive in every way.

The first social activity to be sponsored by the women bowlers will be a Hallowe'en Dance which will be given Oct. 28 at the Slovene National Home. Prizes will be given to the best masked couple and to the ugliest character. There will also be three door prizes given away. We will have besides the usual round dance, polkas and a few square dances in order to please everyone and we guarantee each one of you a wonderful time. So come one and all and to those of you who live in other states we extend our heartiest invitation. Watch the Napredok for more news in the very near future.

Spartan Member Will ACT IN WAR PLAY

CLEVELAND, O. — "The Enemy", a war play in four acts by Channing Pollock, will be given at the Goodrich Settlement House December 3 and 4. One of the leading roles, that of a munitions manufacturer, will be played by Frank Ille, well known Spartan member and lover of dramatics. Further particulars will be reported later.

The deadline for contributions is Monday at noon. Please co-operate.—Editor

NOTICE — More English will be found on page 3.

Progressors

Bridgeville, Pa. — No folks, the Progressors have not ceased to exist, but are still very much in existence, although our publicity committee has taken an unlimited vacation, which accounts for the lack of news.

Before I continue further, with news of the Progressors, I take this most sincere, although belated opportunity, to congratulate the Hoosier Pals from Indianapolis, on their splendid efforts for making the 7th National Athletic Meet a success. In behalf of the Progressors, it is with pleasure I thank, each and every Hoosier Pal who made our visit in Indianapolis a most pleasant and never to be forgotten one.

And now we drift on to mushball, briefly, to inform you, the Progressors did not prove victorious as SSPZ champs, they have the honor of being champs of the Bridgeville Community League. Remaining in first place thru out the season, proves them worthy of the honor.

After mushball — comes the bowling, which is now in full "swing." A number of our members have shown great interest, and have had several practice games, with some very good scores. Any and all members interested, please come to the next regular meeting held the 3rd Tuesday of each month, and assist in selecting the most convenient time and place for all concerned. Other business of great importance will also be discussed, so come on, you members, all of you, come to the meeting.

At the last regular meeting, we selected the date for our Annual Harvest Dance. This very unique form of entertainment, being familiar to most of you, needs no further introduction, tho we do want you all to make a note in your "must attend book," of the date, so you need make no other engagements or plans for the evening of Saturday, November 11th. This dance will be held at the Slovene Hall on Liberty Street, Bridgeville. A committee has been appointed and is working diligently to complete plans for this big annual affair.

Music has not yet been selected, but you can be assured of being entertained by the "best."

We will now be kept busy until November the 11th, making "klobase, potica" decorating the

Pam

Up-to-the-Minute

CLEVELAND, O. — Flash! Hereafter it has been decided the Slozne Sestre bowling teams shall use the English version "Concordian Seniors of 120." Please remember, you all, so you can identify us when we go places (first place in bowling and membership, we hope.)

On the Concordian Sr. men's team guest bowler for the rest of the season is Joe Zorman of the Utopians, providing no new bowler joins our lodge. While bowling Joe, forget you are an Utopian.

Excitement ran high in the second game between the Eagles and the Concordian Srs. of 120. The boys lost by a mere 12 pins, but ran away with the third game. Our team looks rather promising, don't you think, or don't you?

We are no longer an "old maid" lodge now, for we, also, can boast of men members. (Now don't get conceited, you men!)

Who was the gal on the Concordian girls' team who had that awful hangover but bowled rather well in spite of the fact. As we recollect quite a few were nursing hangovers. Nice feeling to have the alleys bounce up and down, isn't it? Marge J.'s nails snap each time she throws her "hop and hook" ball. But what's a handful of fingernails to Marge as long as she bowls a good game—and she had the highest game of the Concordian girls. Jo Zak makes a good anchorwoman, eh Jo? Did anyone fail to see the perky blue garters someone wore? No names mentioned on that subject.

We would like to have Martin Sintic take a bow for the best suggestion of the week which was our name in English, "Concordian Seniors of No. 120."

"Nose for News"

GALA EVENT

Tramp: "Lady, I'm hungry. Could you give me a piece of cake?"

Lady: "Isn't bread good enough for you?"

Tramp: "Yes, ma'am, but today is my birthday."

hall, — everything to make your evening more enjoyable. And all you must do is — remember the date, and attend. Watch for more news, in the following issues. Till then, bys.

Pam

A Visit at Mt. Olive, Ill.

By Michael Vrhovnik

On my way to Chicago from Madison, I stopped over night with the Maren Family (Johnny Maren's Dad and Mother, brother, sister and others). Early in the evening, right after supper, we drove to the Union Cemetery on the outskirts of this quiet mining town. There, I saw for the first time, the memorial to Mother Mary Jones, regarded by the union coal miners everywhere as their most loyal worker and friend. She lived to be over 100 years old and I was told that her last words were encouragement to the miners to stand by their rights and fight, if they had to, to safeguard their principles, and before she died, asked that she be buried in Mt. Olive, the scene of the bloody coal miners massacre (battle between the unionists and non-unionists) in 1889.

Directly across from Mother Jones monument is another but smaller memorial; this one is in memory to three union leaders and miners, who lost their lives in the Virden Massacre of 1889. It was because of this bloody fight that Mother Jones requested that her body be brought there from Washington, D. C., and buried. These are fitting memorials to a fitting cause... Every year on

October 12, since 1936 when Mother Jones Memorial was dedicated, thousands of miners and their families pause briefly at her graveside in tribute to her great spirit. Forty thousand were there on that day last year and nearly as many last week. We're proud of our coal miners in Illinois and everywhere else, and we hope they stand by their rights to the very end. Make sacrifices, if necessary; yes, even life is not too dear to pay when rights are threatened.

At Staunton, seven miles away, we visited at the homes of brother Biznek, President of Lodge No. 11, and then went on to Brother Jack Volk's place where we spent several enjoyable hours discussing topics in common with him, his wife and her niece from Livingston, before parting ways — but not for long I sincerely hope.

The reason for the change is the 30th anniversary celebration of lodge Lunder-Adamic which will be held this coming Saturday, Oct. 21 in the Slovene National Home. I'm taking this opportunity to invite each and every member of the SSPZ in this locality to come and pay a tribute to the pioneer lodge of our organization in this community.

The men at the helm of Lunder-Adamic and the membership as a whole have always been a backbone of the SSPZ movement in this vicinity and any time their help was needed for the good of the organization Lunder-Adamic was always ready with a helping hand.

So let's all make a date for this coming Saturday and all meet at the Slovene National Home and have the time of our lives.

John J. Kikol, Sec'y

CLEVELAND UNITED LODGES BOWLING LEAGUE

By Stan Zaggar

Standings

	W	L
Slozne Sestre No. 1	5	1
Utopians No. 1	4	2
Utopians No. 2	3	3
Slozne Sestre No. 2	2	4
Spartans No. 1	2	4
Spartans No. 2	2	4

Schedule

Alleys	1-2	3-4	5-6
Oct. 22	3-1	2-5	6-4
Oct. 29	2-6	4-1	3-5
Nov. 5	1-5	6-3	4-2
Nov. 12	3-2	4-5	1-6

Code: 1, Spartans No. 1; 2, Utopians No. 1; 3, Spartans No. 2; 4, Utopians No. 2; 5, Slozne Sestre, No. 1; 6, Slozne Sestre No. 2.

Standings

Team	W	L	Pct.
Spartan Cavaliers vs Lunder-Adamic	4	2	.667
Spartan (Eagles) vs Utopians	4	2	.667
Spartan (Blue Jays) vs Spartans	4	2	.667
Spartan Presidents vs Utopian Eagles	3	3	.500
Utopian Hawks vs Concordians	3	3	.500
Utopian (Falcons) vs Spartans	3	3	.500
Concordians vs Utopians	2	4	.333
Spartan (Cavaliers) vs Lunder-Adamic	2	4	.333

Individual Averages

T. Vrh	201-3
E. Centa	196-1
R. Lisch	182-2
T. Bolka	175-5
M. Lenassi	175-3
F. Lekan	175-1
J. Centa	171-2
S. Zaggar	170-5
P. Manilla	168-
J. Moze	166-4

Team Three